

Analysen

Nr. 6 / September 2012

Ny forskning: PensionDanmark Sundhedsordning har reduceret sygefravær med op til 15 pct.

Ny forskning dokumenterer, at PensionDanmark Sundhedsordning har haft markant effekt på sygefraværet. Andelen af lønmodtagere på sygedagpenge er reduceret med op til 15 pct. For nogle områder – mejeriarbejdere og elektrikere – er der desuden konstateret op til 20 pct.'s reduktion i det langvarige sygefravær (over 3 uger). Forskningsresultaterne sandsynliggør, at der – udover de store forbedringer af mange lønmodtageres livskvalitet og livsindkomst – er store samfundsøkonomiske gevinster ved en målrettet indsats inden for forebyggelse.

Sundhedsordningens effekt på sygefraværet

Hovedresultater	Effekt på sygefravær med sygedagpenge	Effekt på det lange sygefravær (over 3 uger) med sygedagpenge
Blikkenslagere og skorstensfejere	-4 pct. til -7 pct.	n.a.
Elektrikere	-6 pct. til -10 pct.	-19 pct.
Mejeriarbejdere	-15 pct.	-20 pct.

Note: Alene statistisk signifikante resultater vises.

Kilde: Morten Saaby Pedersen og Jacob Nielsen Arendt (2012) "Can workplace health promotion programs save public money? Evidence from a quasi-experiment in Denmark". Health Economics Papers 2012:6. University of Southern Denmark.

Forskere: Sundhedsordningen reducerer sygefraværet

Undersøgelsen af effekterne af PensionDanmarks forebyggelsesprogrammer er gennemført af ph.d.-studerende Morten Saaby Pedersen fra Center for Sundhedsøkonomisk Forskning (CO-HERE), Syddansk Universitet og lektor Jacob Nielsen Arendt fra forskningsinstituttet KORA, Det Nationale Institut for Kommuner og Regioners Forskning og Analyse¹. Analysen viser, at visse lønmodtagergrupper omfattet af forebyggelsestilbuddene i PensionDanmark Sundhedsordning har haft en reduktion i risikoen på op til 15 pct. for at havne i så lange sygeforløb, at det udløser ret til at modtage sygedagpenge. For sygefraværsperioder over 3 uger er reduktionen op til 20 pct.

Der er variation i effekterne af adgangen til forebyggelse i de faggrupper, der er undersøgt. Den største effekt findes hos mejeriarbejdere, mens effekterne er lidt mindre – men stadig markant positive – hos elektrikere og blikkenslagere.

Størst effekt af sundhedsordning på store virksomheder

Analysen viser, at der kan konstateres et større fald i sygefraværet blandt lønmodtagere, der er ansat på store virksomheder end blandt lønmodtagere ansat på mindre virksomheder. Det skyldes sandsynligvis, at større virksomheder typisk har en personalefunktion, der aktivt informerer medarbejderne om mulighederne for at gøre brug af sundhedsordningen.

Der er en variation i, hvornår effekterne på sygefraværet opstår. For mejeriarbejdere ses effekterne allerede samme år, som sundhedsordningen blev indført, mens der for elektrikere og blikkenslagere først ses effekter året efter. Det hænger sandsynligvis sammen med de forskelle i effekter, der kan ses mellem store og små virksomheder.

PensionDanmark Sundhedsordning – baggrund

Siden efteråret 2005 har overenskomstparterne hos PensionDanmark kunnet supplere pensionsordningen med tilbud om adgang til forebyggende behandlinger på et af i alt 120 lokale sundhedscentre.

En tidlig indsats i form af forebyggende behandlinger reducerer risikoen for, at mindre skader i blandt andet ryg og bevægeapparat udvikler sig til alvorligere skader med risiko for langvarig sygdom og førtidspensionering. Den forebyggende behandling gennemføres af tværfaglige behandlingsteams bestående af fysioterapeuter, kiropraktorer, zoneterapeuter og massører. Sundhedscentrene drives af Falck Healthcare.

Stadigt flere overenskomstområder har valgt at udvide medlemmernes pensionsordning med PensionDanmark Sundhedsordning. Medio 2012 er 182.000 medlemmer af PensionDanmark omfattet af sundhedsordningens tilbud om forebyggende behandling.

Læs mere på pension.dk/sundhed.

¹ Denne artikel baserer sig på Morten Saaby Pedersens og Jacob Nielsens Arendts forskningsresultater, som er offentliggjort i "Can health promotion in the workplace save public money? Evidence from a quasi-experiment in Denmark". Health Economics Papers 2012:6. University of Southern Denmark. Arbejdsrapporten kan downloades fra <http://static.sdu.dk/mediafiles/F/0/8/%7BF0890015-1842-468A-B5AF-94847892B5A6%7DCOHERE20126.pdf>.

Betydelige samfunds- økonomiske effekter af lavere sygefravær

Der er sandsynligvis store samfundsøkonomiske gevinster ved en øget adgang til relevant forebyggende behandling i form af mindre offentlige udgifter til sygedagpenge, til sundhedsydelse og til førtidspension. Samtidig vil virksomhedernes konkurrenceevne blive forbedret gennem reduktion af omkostninger til løn under sygefravær. Og for de lønmodtagere, der gennem en effektiv forebyggende indsats, slipper for langvarigt sygefravær og måske førtidspensioneringer, er der markant positive effekter på livskvalitet og livsindkomst.

Sundhedsordningen giver både offentlige og private besparelser

Hvis forskningsprojektets resultater kan generaliseres til hele det private LO-arbejdsmarked, vil en udbredelse af adgangen til forebyggende behandlinger resultere i en forøgelse af arbejdsudbuddet på LO-arbejdsmarkedet med mellem 1.000 og 4.000 fuldtidspersoner som følge af lavere sygefravær.

Foruden de gavnlige effekter på samfundsøkonomien, vil det også give kontante besparelser for virksomhederne og for de offentlige kasser.

Virksomhederne afholder fra 2012 udgifterne til betaling ved sygdom i de første 28 dage. Sættes den arbejdsgiverbetalte andel af sygefraværet til 2/3 vil virksomhederne potentielt kunne spare sygelønsudgifter (brutto) på mellem 300 og op til 800 mio. kr.

For de offentlige kasser vil der kunne blive tale om en nettobesparelse til sygedagpenge på mellem 45 og 170 mio. kr. Oveni kommer, at de offentlige kasser ville kunne få et omtrent lige så stort provenu i ekstra skatteindtægter fra øget lønindkomst. Hertil kommer besparelser i sundhedsvæsenet og på førtidspensionsområdet.

Kilde: PensionDanmark-beregninger på baggrund af DA's fraværstatistik samt egne beregninger og skøn.

Kontakt

Pressechef Michael Carlsen · mca@pension.dk · 2949 4685

Datagrundlag

Det analyserede datasæt dækker perioden 2002 til 2010 konstrueret på baggrund af individoplysninger om PensionDanmarks medlemmers adgang til PensionDanmark Sundhedsordning samt en 20 pct. tilfældig stikprøve af den danske befolkning koblet til registerbaserede oplysninger af arbejdsmarkeds og sundhedsmæssig karakter fra blandt andet Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase (DREAM) og Sundhedsstyrelsens Landspatientregister, Sygesikringsregister samt Lægemiddelstatistikregister.

Udfaldene, der måles på, består blandt andet af sandsynligheden for at have et sygefraværsløb, hvortil der blev modtaget sygedagpenge i løbet af et givent år.

Analyserne er gennemført for frisører, fiskere, blikkenslagere og skorstensfejere, elektrikere og mejeriarbejdere.

Det er brancher, hvor det er muligt at udtrække en statistisk sammenlignelig kontrolgruppe af ansatte i lignende brancher, hvor sundhedsordningen (endnu) ikke var indført i analyseperioden. Disse brancher følges fra tre år, før de fik adgang til sundhedsordningen, og op til fem år efter. Det muliggør, at der kan estimeres effekter på både kort og mellemlangt sigt. For frisører og fiskere er datagrundlaget mere spinkelt end for de andre grupper, og der har ikke kunnet registreres statistisk signifikante resultater.

Transportområdet (bus- og lastbilschauffører), som har været omfattet af PensionDanmark Sundhedsordning siden 2005, er ikke behandlet i analysen, da det anvendte analyse-setup ikke gør det muligt at finde en relevant sammenligningsgruppe inden for samme hovedbranche, der ikke samtidig er omfattet af PensionDanmark Sundhedsordning.

Metode

Analysen fokuserer på effekterne for et brancheområde (eller en overenskomstgruppe) af at få adgang til PensionDanmark Sundhedsordning. Der analyseres således på hele gruppen, der er blevet omfattet af PensionDanmark Sundhedsordning, og ikke kun de personer, der har brugt tilbuddene i ordningen.

Der er tale om det første større studie af effekterne på blandt andet sygefravær af sundhedsordninger, der har fokus på arbejdsrelaterede problemer i bevægeapparatet.

Effektmålingen tager udgangspunkt i, at sundhedsordningen blev aftalt på de enkelte overenskomstområder (brancher) på forskellige tidspunkter – og at ikke alle brancher og overenskomstområder endnu har indført sundhedsordningen.

Dette muliggør en sammenligning af fx sygefraværet for ansatte i en given branche efter de fik sundhedsordningen med udviklingen før de fik sundhedsordningen og med udviklingen for statistisk sammenlignelige ansatte i brancher, hvor sundhedsordningen (endnu) ikke var blevet indført.